

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

VIII. Quotuplex sit Indulgentia à quo possit concedi, & ex qua causa: &
quomodo expiret eius valor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

Inbilium, ut diximus. Rursus, si ad Iubilium solum exigeretur Confessio, Communio, visitatio Ecclesiarum, & elemosynae; haec omnia possent facere illo brevi tempore, & lucrari proculdubio Iubilium: per accidens autem est, quod petantur ieiunia trium dierum: tum, quia illis ipsis diebus posset alibi propter negotia commorari: tum etiam, quia illi, quibus ieiunia in alia pia opera commutantur, possunt eiusmodi opera pia paucis horis perficere: ergo breuitas temporis, quo ibi commorantur, non impedit, quod acquirat ius ad lucrandum Iubilium ibi promulgatum.

127. Petes, si Petrus praesens Romae, quo tempore ibi promulgatum est Iubilium, ibi elemosynam fecit, & ieiunavit prima die, postea veniat Tusculum, ubi eadem hebdomada promulgatum etiam est, & prosequatur sua ieiunia, & alia opera; an possit ex vi utriusque loci promulgationis frui Iubilio visitando Tusculi Ecclesias ibi designatas, quas Romae non visitaverat. Respondetur, absque aliqua commutatione id non posse fieri: quia ex vi promulgationis Romanae solum acquisivit ius ad lucrandum Iubilium positum operibus in ea promulgatione requisitis, quorum unum erat visitare Basilicas Romanas: ergo ex vi illius promulgationis non potest lucrari Iubilium non visitatis illis, sed aliis Ecclesiis. Rursus, ex vi promulgationis Tusculanae non habet ius ad lucrandum Iubilium per ieiunium, & elemosynam Romae factam: quia opera illa praecesserunt, ut suppono, & facta fuerunt, antequam veniret Tusculum, & per consequens antequam promulgatio Tusculana daret illi tale ius. Unde, sicut, si aliquis die Dominica paulo ante promulgationem Iubilii visitasset Ecclesias designandas, illa visitatio non sufficeret; sed deberet post promulgationem illas visitare: sic opera facta, antequam ad illum ordinaretur promulgatio Tusculana, non profunt, ut ex vi illius promulgationis lucratur Iubilium. Neutra ergo promulgatio illi sufficienter prodesse videtur: poterit tamen facile Tusculi facere sibi commutare ieiunium feriae quartae in aliud opus; & rursus dare aliam elemosynam de nouo: atque ita ex vi promulgationis Tusculanae poterit complete Iubilium lucrari per ieiunia subsequencia, & Confessionem, ac Communionem Tusculi factam.

SECTIO VIII.

Quoruplex sit Indulgentia; à quo possit concedi, & ex qua causa; & quomodo expiret eius valor?

128. **H**ae quatuor res sunt, quae, quia facilia sunt breviter expediemus. Quoad primum Indulgentia primo dividitur in partialem, & totalem quae etiam appellatur plenaria, seu plenissima, per quam totum debitum poenae remittitur: quod semper intelligitur, si peccata supponantur remissa quoad culpam. Quæri solet, quæ sit differentia inter Iubilium, & Indulgentiam plenariam. Respondetur, ex parte effectus, quoad remissionem poenae, non differre, sed partim ex parte solemnitaris specialis, quam Iubilium asserre solet; partim propter facultates alias, & indulta, quæ simul cum Indulgentia solent in Iubilio concedi: de quo videri potest Suar. disp. 50. sect. 4. n. 8.

129. Indulgentia partialis est, quæ non concedit remissionem totius poenae, sed quoad partem ali-

quando determinando dimidiam, v.g. vel tertiam partem poenae debite, aliquando verò determinando annos, vel dies poenae, ut cum conceditur Indulgentia quadraginta dierum, vel decem annorum. Quid autem significant hæc formulæ, latè tractat Suar. ubi supra sect. 5. à n. 11. Certum autem videtur, non significare tot dies, vel annos Purgatorij: quia hi sunt valde heterogenei, cum eadem poena formaliter possit in Purgatorio ab aliquo desumi quadraginta diebus, quæ ab alio propter maiorem acerbicem, & intensionem decem diebus solvatur. Melius ergo explicatur per dies, vel annos poenitentiae sacramentalis, quæ iuxta Canones poenitentiales antiquos solebat imponi. Ceterum, quia illæ eadem poenitentiae non erant aequales pro omnibus, sed arbitrio Confessarij taxabantur gravior, vel leviores, in illo anno, vel hebdomada faciendæ: ideo sensus prædictæ Indulgentiæ debet hic esse, ut per Indulgentiam quadraginta dierum, v.g. nunc concessam, remittatur tanta poena Purgatorij, quanta correspondere posset poenitentiae quadraginta dierum, quam imponeret ei Confessarius iuxta antiquos Canones, cum ea gravitate poenitentiae, cum qua iuxta prudentem Confessarij arbitrium deberet imponi huic homini propter sua peccata confessæ, pro quibus hic, & nunc debet reatum poenae, de quo videri potest Suarez ubi supra.

Secundo dividitur indulgentia in realem, localem, & personalem. Realis est, v.g. quæ conceditur alicui grano, vel imagini benedictæ. Localis, quæ conceditur, v.g. alicui Ecclesiae. Personalis, quæ conceditur alicui personæ, ut in articulo mortis eam lucratur, vel quoties tale, vel tale opus pium fecerit.

Circa realem peti solet, quid referat ad pietatem habere hoc granum, ut eius intuitu concedatur Indulgentia. Respondetur in primis, non solere concedi intuitu solum illius grani, sed principaliter in cultum alicuius Sancti, vel ob aliquam necessitatem, vel ob merita egregia alicuius Principis Christiani erga Ecclesiam. Deinde, ipsum etiam granum multum conducit ad pietatem: quia conservando, & venerando illud, eo ipso profitemur, & veneramus auctoritatem Summi Pontificis, à quo mediata, vel immediata granum illud fuit benedictum.

Circa Indulgentiam localem quæri solet, an diruta Ecclesia, cui concessa erat, maneat Indulgentia in alia Ecclesia, quæ in eodem situ reedificatur. Aliqui Canonistæ dicunt, si auctoritate Superioris Ecclesia ab uno ad aliud locum transferatur, deferre secum suas Indulgentias. P. Suar. disp. 52. sect. 1. n. 9. probabile id putat, quando in eodem situ statim alia ædificatur. Mihi tamen valde dubia esset talis Indulgentia: quia reuera illa est alia Ecclesia, non solum physice, sed mortaliter; & ideo indiget nova consecratione. Aliter dicendum esset, si non tota simul, sed per partes dirueretur: tunc enim nunquam prior Ecclesia desit esse; sed semper mortaliter eadem perseveravit, iuxta ea, quæ dixi disp. 20. de Eucharistia sect. 2.

S. I. Quis possit Indulgentias concedere?

Quod attinet ad secundum de iis, qui possunt Indulgentias concedere, dicendum breviter est, primo, Summum Pontificem de iure divino posse eas pro tota Ecclesia concedere. Extra illud verò nonnulli id affirmant de Concilio generali; sed absque fundamento: quia nullibi reperitur Christi promissio, nec expediebat, esse

130.
Realis, localis
& personalis.

Grani benedictum quid referat ad pietatem.

131.
An diruta Ecclesia, Indulgentia eius possit transferri in aliam.

132.
Summus Pontifex de iure divino Indulgentias concedit pro tota Ecclesia.

alias verò Indulgentias non videntur probabile, quod de laico dicitur: quia Pontifex nunquam committere solet laico vllum actum iurisdictionis spiritualis, qualis est concessio Indulgentiæ, sicut nec potestatem excommunicandi, aut alia, quæ ad claves pertinent. Consulenda ergo sunt verba Indulti, quæ si, vt plerumque fit, Confessario id committant, res erit clara, nec poterit à Diacono concedi. Si verò solum loquantur de Indulgentia concedenda in mortis articulo, res erit magis dubia, an possit Clericus non Sacerdos illam concedere. Consequenter tamen ad id, quod diximus *disp. 18. sect. 1.* non posse illum tunc absolueri à censuris, idem dicendum videtur de Indulgentiis: quia concessio Pontificis intelligenda videtur iuxta communem sylum, qui est, vt id fiat à Confessario, præsertim, cum vsus fidelium non sit alius; iuxta quem vsum præsumitur loqui Pontifex, quando aliud non exprimit. Facilius admitto, quod alij dicunt, post Confessarium Indulgentiam illam concedere, licet moribundum non absoluat: quia confessionem non potuit petere: sicut etiam in simili casu absolui posset à censuris.

S. 2. De causa necessaria ad indulgentiam concedendam.

138. *Causa requiritur ad Indulgentiam.*
 Quid attinet ad tertium, certum est, requiri causam, vt licet concedatur Indulgentia. Hoc omnes concedunt: quia hæc potestas data est Pontifici in ædificationem, & non in destructionem: vrgeret autem in graue Ecclesiæ damnum, si irrationabiliter superflua Indulgentiæ concederentur, vt habetur in *dislo. cap. cum ex eo, de penit. & remiss.* Dices, ad hoc, vt detur aliqui subsidium temporale, sufficiens causa est, eius indigentia: ergo & ad dispensandam hanc elemosynam spirituales sufficit indigentia lucantis Indulgentiam, quæ causa semper reperitur. Respondetur, antecedens non esse verum, quando ex liberalitate erga aliquem, qui alias potest sibi proprio labore subuenire, sequeretur otium, desidra, & facilitas ad vitia. Sic ergo concedere Indulgentias sine causa, non esse opus misericordie, sed crudelitatis: quia hac occasione homines licentius peccarent, & cessarent ab operibus studiosis.

139. *An sit valida Indulgentia sine causa.*
 An verò requiratur causa ad hoc, vt concessio Indulgentiæ sit valida: negantur aliqui antiqui, teste Paludan. in *4. dist. 12.* Communis omnium Theologorum sententia id affirmat. Probatur primò ex loquutionibus Pontificum, qui semper dicunt, quòd Indulgentiæ ex rationalibus, & iusta causa possunt concedi. Ita loquitur Clemens VI. in *dislo. Extranag. Vnigenitus.* & Martinus V. in *Bulla, quæ habetur post Concilium Constantiense,* & Leo X. in *Decretali illa ad Caiet.* Secundò probatur: quia Papa non est Dominus thesauri, sed dispensator, vt constat ex illo Pauli primæ ad Corinth. 4. *Sic nos existimæ homo, vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei & 1. Petri 4. Sicut boni dispensatores multiformis gratie Dei.* Dispensator autem non potest sine causa disponere de rebus domini. Tertio, quia alias posset valide vno verbo liberare omnes animas Purgatorij singulis diebus: quæ potestas incredibilis est. Quarto, quia non potest valide dispensare in voto, quia eius obligatio est de iure diuino: ergo neque in reatu penæ, cuius etiam obligatio est de iure diuino.

140. Dices: Collatio beneficij Ecclesiastici facta indigno, valida est, licet conferens non sit dominus,

sed dispensator; & licet sit contra ius diuinum. Respondetur, quidquid sit de antecedenti, negando consequentiam: illa enim collatio in primis valida est, ne sequantur grauissima incommoda, habendo pro vero Parocho enim, qui talis non est: & aliunde ex eius valore nullum sequitur incommodum, cum semper remaneat obligatio irritandi illam. At verò inualiditate Indulgentiæ nullum sequitur incommodum, & aliunde grauissima incommoda sequerentur, si concessio esset valida. Deinde, collatio beneficij indigo est quidem contra prohibitionem iuris diuini, non tamen destruit ius diuinum, vel eius obligationem; idèd est peccatum, quia remanet obligatio iuris diuini circa illam: illa ergo actio est inualida sine causa, quæ est contra ius diuinum, tollendo eius obligationem, vt dispensatio in voto, & similia, non quæ est contra ius diuinum illam prohibens: nam prodiga donatio est contra ius diuinum; & tamen est valida.

141. *An sine causa aequali.*
 Quæstio est, an non solum requiratur causa ad valorem Indulgentiæ, sed etiam causa æqualis, & proportionata. Prima sententia negat, quam tenent S. Thom. in *4. dist. 20. quæst. 1. art. 3. quæst. 2.* & alij quamplures, quos affert Suarez *disp. 54. sect. 3. num. 1.* & est communis, teste Durando, illa *dist. 20. quæst. 4.* Secunda sententia verior, & iam communis petit etiam ad valorem æqualitatem causæ, non quidem secundum quantitatem, sed secundum proportionem. Hanc tenent Albert. Bonauent. Richard. Adrian. Caiet. & alij, quos affert, & sequitur Suarez *ibi. num. 5.* Probatur primò ex supradictis loquutionibus Pontificum, qui potestatem concessam à Christo dicunt ad dispensandum thesaurum ex rationabilibus, & iustis causis. Secundò probatur: quia tam dissonum est rationi pro parua causa concedere magnam Indulgentiam, quam pro nulla causa concedere parua: ergo, si hæc secunda concessio non est valida, nec etiam prima erit valida. Tertio probari potest ex verbis Bonifacij VII. in *Extranag. Antiquorum, de penit. & remiss.* vbi concessa Indulgentia plenissima anno Sancto visitantibus Basilicas Petri, & Pauli, addit: *vnusquisque autem plus merebitur, qui Basilicas ipsas & deuotius frequentabit.* Supponit ergo, magis certum esse Indulgentiæ effectum, vbi causa fuerit maior. Quarto denique probatur ex dictis; quia Pontifex non est dominus, sed dispensator, qui non solum indiget causa, sed causa iusta, & proportionata ad valde operandum.

Obiicies primò, Indulgentiam inæqualem aliquando concedi solere propter eandem causam: ergo non requiritur hæc proportio. Respondetur, illam causam esse proportionatam Indulgentiæ maiori, & superabundantem pro minori; quod non est inconueniens: quia non tenetur Pontifex concedere semper totum, quod posset pro tali causa.

Obiicies secundo, Indulgentia plenissima anni Sancti conceditur cum Romano, visitanti Basilicas Vrbis, quod opus leuissimum est. Respondetur, proportionem causæ in ordine ad Indulgentiam non debere desumi ab aliquibus personis particularibus, nec ab eo, quod singuli faciunt, per se considerato; sed à bono communi, quod reulnat. Cedit autem maxime in honorem Dei, & vtilitatem Ecclesiæ, & professionem fidei, ac vniouem fidelium, quòd totus Orbis confluat ad vnum, & eundem locum, vbi est Christi Vicarius, & corpora Principum Apostolorum: ob quam causam potest rationabiliter concedi Indulgentia plenaria omnibus, & singulis illuc concurrentibus, licet per accidens

accidens aliqui possint sine magno labore illam obtinere. Sic etiam per Bullam Cluiciacæ conceduntur magnæ Indulgentiæ, & facultates iis, qui tribuunt elemosynam duorum Iuliorum, ad fouendum bellum contra infideles: quia, licet illa elemosyna respectu dinitis sit opus exiguum, bonum tamen, quod resultat ex collectione illarum pecuniarum, est maximum, & reddit rationabilem illam concessionem.

143. Obiicies tertio, concedi sæpè magnas Indulgentias pro viuis, & defunctis, recitanti paucas orationes, quæ certè non videtur causa proportionata. Respondetur, eiusmodi Indulgentias non concedi solum propter illam recitationem; sed, vel propter statum religiosum, quem personæ illæ profitentur; vel propter cultum, & deuotionem alicuius Sancti, in cuius honorem conceduntur; vel propter egregia merita alicuius Principis, ad cuius instantiam, & preces fit concessio. Neque etiam contendimus, interuenire semper istam, & proportionatam causam: hæc enim est res facti; quare sicut non est certum, absolui validdè eum, quem Papa absolueret: aut esse validam semper dispensationem voti, quam concedit; sic non oportet, quòd sit certus semper valor Indulgentiæ concessæ: in dubio tamen semper præsumendum est pro valore, multas enim rationes cognoscit Superior, quæ latent subditos, & quæ possunt reddere rationalem illam concessionem.

144. *Quæ sit causa sufficiens* Quæritur primò, qualis causa indicari debeat proportionata ad Indulgentiam. Respondetur in primis debere esse causam piam: qualis est utilitas Ecclesiæ, veneratio Sanctorum, constructio templi, audire conciones, & diuina Officia, pugnare pro defensione fidei. Pro temporalibus autem causis non conceduntur, nisi quatenus ad spirituales utilitates possunt conducere, vt pro auxilio ad reprimendos hostes Ecclesiæ, pro constructione pontium, an pro viarum communium reparatione, quæ in bonum pauperum, & utilitatem fidelium redundant. Deinde illa dicitur causa proportionata, quando omnibus prudenter pensatis, maior Dei honor, & spiritualis utilitas consequitur ex Indulgentiæ concessione, quàm posset illa non concessa sperari per rigorosam punitionem peccatorum, aut exigendo, & sperando iustam satisfactionem: tunc enim utiliter dispensatur thesaurus ad ædificationem, alioquin dispensaretur ad destructionem, & corruptelam.

145. *An sufficiat, quando estimatur sufficiens.* Quæritur secundò, vtrum, si re ipsa causa non sit proportionata, & sufficiens: æstimatur tamen prudenter talis à concedente Indulgentiam, concessio sit valida. Respondet Suarez cum aliis affirmatiuè disp. 54. sect. 3. n. 1. quia ab Oeconomo non requiritur, nisi quòd operetur, iuxta regulas prudentiæ, & à Christo etiam, qui sic operatur, vocatur fidelis seruus, & prudens: ergo, quoties operatur eo modo, fideliter dispensat thesaurum Christi, quod probabile, & pium est.

An valeat quoad partem. Quæritur tertio, an si causa non sit proportionata ad totum, quod conceditur, concessio sit valida quoad partem, ad quam datur causa proportionata. Respondetur affirmatiuè cum communi sententia, quam sequitur Suarez *ubi supra*, num. 9. quia Pontifex vult ponere illam remissionem, in quantum potest: ergo, si non potest totam, ponet partem, quam potest. Sicut etiam Sacerdos absolvens pœnitentem, qui confessus est quatuor peccata venialia, si de vno non sit dolor debitus, adhuc absoluet ab aliis tribus: quia vult absolvere, quantum potest.

Quæritur vltimò, an requiratur causa publica

vel sufficiat priuata. Respondetur, ad Indulgentiam particularem sufficere causam particularem; ad generalem verò requiritur causa generalis, nisi forte bonum aliquod priuatum esset adeò magni momenti, vt merito æquivaleret bono publico: iam enim omnibus pensatis esset causa prudenter mouens ad communicandum generaliter Ecclesiæ thesaurum.

S. 3. Quomodo cesset Indulgentiæ valor?

146. **P**rimò, cessat Indulgentia concessa pro vna vice, postquam iam semel obtenta est. An verò sit talis, quæ in Iubilæo duarum hebdomadarum, vel per octauam Festi conceditur, dictum est *suprà*.

Secundò cessat per reuocationem concedentis, vel successoris, aut Superioris: & hoc, etiam si alii cepissent facere opera requisita ad illam lucrandam, peccaret tamen, qui sine causa reuocaret Indulgentiam, alioquin vtilem: multò grauius quando ex parte lucrantis, ad eum finem sumptus facti fuissent, vt si Indulgentia concessa fuisset pro articulo mortis eunti ad bellum, vel concurrenti ad expensas, & ante Indulgentiam obtentam post laborem, vel sumptus positos, reuocaretur Indulgentia.

Dubitatur, an necessaria sit notitia reuocationis, vt intelligatur inualida. Respondetur, id regulandum esse iuxta doctrinam communem de reuocatione aliorum privilegiorum: quare sufficit ea promulgatio, quæ in lege reuocatoria privilegij requiri solet, de quo Suarez *lib. 8. de legib. cap. 40. & seqq.* Si tamen Pontifex reuocaret per actum merè internum, quo vellet efficaciter, ex tunc etiam ante promulgationem, vel notitiam aliam, non habet valorem illa Indulgentia. P. Suarez *in præfati, disp. 57. sect. 1. num. 10.* dicit peccatum quidem; sed reuocationem esse validam: quia efficacia Indulgentiæ pendet ex voluntate concedentis. Vnde, si exterius concederet illam sine voluntate interna, nihil valeret: ergo, licet continuetur externa concessio, si mutetur intentio interna, nihil iam valebit. Nec obstat, quòd concessio non esset valida per solam voluntatem internam; ergo nec reuocatio: respondet enim, ad concessionem requiri vtrumque; nempe, actum externum, & voluntatem internam: quare ablato altero ex illis redduntur inefficax; quia malum ex quocunque defectu, & idèò deficiente, vel actu externo, vel consensu interno, qui deficit per reuocationem internam, cessat concessio.

Hæc sententia mihi difficilis est, primò, propter doctrinam generalem: quam tradit cum aliis Thomas Sanchez *lib. 3. de matrim. disp. 36.* quòd licentia alicui concessa non reuocatur per solum dissensum contrariæ sententiæ supponit falsum, scilicet, quòd effectus, & valor Indulgentiæ pendeat ex voluntate præfati concedentis: hoc, inquam, in rigore est falsum; quia non dependet, nisi à voluntate præterita legitime iurata. Vnde, quando mortuus est, qui concessit, valor Indulgentiæ continuatur, cum quidem propter voluntatem præsentem ipsius, cum iam non habet auctoritatem, neque etiam propter voluntatem successoris, vt indicat Suarez *dist. 4. sect. 2. num. 3.* tum, quia fortasse nondum est electus successor; tum etiam, quia successor potest nihil de tali concessione cogitare, nec in particulari,

lari, nec in communi: sed continuatur valor præcisè propter voluntatem præteritam, ex vi cuius applicuit thesaurum ad talem effectum suo tempore operandum: ergo ad impediendum effectum debet impediri causa præterita; non quidem non conservando illam, quia eius conservatio non requiritur; sed positiuè impediendo eius efficaciam, quæ non videtur posse impediri, nisi per actum externum, quia, sicut concessio Indulgentiæ requirit actum externum; quia est actus iurisdictionis visibilis: sic reuocatio concessionis est actus iurisdictionis visibilis, nam successor non aliter potest reuocare concessionem prædecessoris, nisi propter iurisdictionem acceptam, qua potest claudere id, quod prædecessor aperuit: cum ergo clauis tam ad claudendum, quam ad aperiendum pertineant ad iurisdictionem visibilem, debent exerceri per actus visibiles, & externos, ut valide operentur; per quod patet ad fundamentum contrarium.

149. Quæri etiam poterat in præfenti, an per Iubilæum anni Sancti, vel Bullam Cruciatæ censentur reuocari Indulgentiæ concessæ Regularibus. De hoc tamen diximus *suprà*, disp. 20, sect. 8. Solum addo, licet Bulla Cruciatæ non suspendat Indulgentias concessas Ordinibus Mendicantium, quoad eorum Fratres; adhuc suspensionem intelligi gratiam Altaris privilegiati, quod sit in aliqua Ecclesia Mendicantium, ut cum Emmanuele Rodriq. docent Fernandez in exam. Theolog. mor. part. 3. c. 9. sect. 11. §. 19. num. 2. Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 27. cas. 12. n. 13. & Diana 1. tom. tract. de Bulla Cruciatæ, resol. 86. quia illa non conceditur pro solis Fratribus, sed pro omnibus fidelibus in universum. Quare oportet, eum, qui Missam celebrat, habere Bullam Cruciatæ, ad hoc, ut possit uti illa facultate.

150. Tertiò cessat Indulgentia per destructionem loci, vel rei, cui erat affixa. Solet tamen aliquando concedi, ut si amittatur, vel rumpatur granum, vel imago habens talem Indulgentiam, possit pro prima vice subrogari aliud granum, vel alia imago cum eadem Indulgentia. De quibus dubitari posset, casu quo imago illa amissa fuit, & facta sufficienti diligentia non potuit inueniri, atque ideò electa fuit alia; an, si postea prior inueniatur, adhuc hæc posterior retineat Indulgentiam. Et quidem ego credo, non amplius priorem, sed posteriorem habere Indulgentiam: quia verificata fuit conditio, ut posset ritè eligi secunda, nempe, quod prima fuisset amissa: ergo eo ipso illegitimè fuit electa alia, & cessavit prioris Indulgentia: tutius tamen erit utramque retinere.

151. Petes, an illa electio possit fieri per actum merè internum: videtur enim exigi actus externus,

sicut dicebamus, requiri actum externum ad concessionem Indulgentiæ: hæc quippe electio videtur esse concessio Indulgentiæ ex facultate à Pontifice delegata. Verius tamen videtur, sufficere voluntatem internam; quia illa deputatio non est concessio Indulgentiæ: Pontifex enim solus concedit immediate Indulgentiam habentibus talem imaginem à me deputandam. Quod à posteriori patet. Primò, quia facultas concedendi Indulgentias nunquam delegatur laicis, aut feminis; & tamen ij possunt determinare grana, vel imagines. Secundò, quia, qui Indulgentiam propriè concedit, potest illam reuocare: qui autem semel deputavit talem imaginem, non potest reuocare postea talem electionem: non est ergo actus iurisdictionis: sed conditio ad concessionem factam à Pontifice: conditio autem ad Indulgentiam requisita, potest aliquando esse actus internus, ut *suprà* dictum est.

Dubitatur primò, an cesset etiam Indulgentia per mortem concedentis. Responderetur negativè, sicut nec alia privilegia, vel gratiæ, aut facultates, de quo dictum est latè *suprà* disp. 19, sect. 2. Dubitatur secundò, an cesset Indulgentia per renunciationem internam eius, cui concessa est. Responderetur negativè, imò nec per externam, nisi hæc acceptata fuerit à concedente: quia, cum totus valor proveniat ab applicatione thesauri facta per habentem clauis; non potest per voluntatem alterius hic valor impediri. Poterit quidem eam non lucrari; non tamen potest facere, quod non maneat potestas eam lucrandi. Dubitatur denique ultimò, an cesset Indulgentia, cessante causa, propter quam concessa fuit, v. g. si concessa fuit Indulgentia pro conversione ad fidem alicuius provincie, & illa provincia iam conversa fuit. Responderetur, si Indulgentia fuit concessa perpetua, & causa erat ab initio sufficiens ad concessionem Indulgentiæ perpetuæ, durare etiam postea: quia causa, & motuum non est perseverantia illius necessitatis, sed necessitas præterita, quæ sufficiebat ad concedendum totum illud pro tempore sequenti. Si autem causa non erat sufficiens ad concessionem perpetuam, Indulgentia non valebit, nisi iuxta proportionem causæ, ut *suprà* dictum est. Quod idem dici debet de Indulgentia non perpetua: ut, si concedatur Iubilæum per duas hebdomadas pro impetranda pace, & prima hebdomada fiat pax, vel etiam antequam concessionis noticia perveniat ad aliquam provinciam: adhuc enim obtineri poterit Indulgentia, quæ à principio fuit valida propter necessitatem tunc urgentem, quæ habebat proportionem cum tota illa concessionem. Et hæc sufficiant de tota hac materia, ad laudem & gloriam Omnipotentis Dei.

152. An per renunciationem.

An per mortem concedentis.

An cessante causa, propter quam concessa fuit.

FINIS,

P. Ioan. de Lugo de Penitentia.

DDd INDEX